

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки

Коррупцияга қарши курашиш соҳасига оид ички меъёрий хужжатлар

*(Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг
2022 йил 24 сентябрдаги 21/8-сонли қарори билан тасдиқланган)*

- ❑ Ўзбекистон Республикаси Марказий банкнинг коррупцияга қарши курашиш Сиёсати;
- ❑ Ўзбекистон Республикаси Марказий банки тизимида манфаатлар тўқнашувини аниқлаш ва бошқариш тўғрисидаги Низом;
- ❑ Ўзбекистон Республикаси Марказий банки тизимида алоқа каналлари орқали коррупциявий хатти-ҳаракатлар ҳамда манфаатлар тўқнашуви тўғрисида келиб тушган хабарларни қабул қилиш ва кўриб чиқиш Регламенти;
- ❑ Ўзбекистон Республикаси Марказий банки тизимида ходимларнинг коррупциявий хатти-ҳаракатлари, одоб-ахлоқ ва ички меҳнат тартиби қоидаларини бузиш ҳолатлари устидан хизмат текширувлари ўтказиш бўйича Регламент;
- ❑ Ўзбекистон Республикаси Марказий банкида коррупциявий хавф-хатарларни баҳолаш Услубиёти;
- ❑ Ўзбекистон Республикаси марказий банки тизимида коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар тўғрисида хабар берган ходимларни рағбатлантириш ҳамда уларнинг таъқиб қилинмаслиги кафолатлари тўғрисида тартиб
- ❑ Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ходимлари одоб-ахлоқининг Қоидалари

Коррупцияга қарши курашиш Сиёсати

Коррупцияга қарши курашишнинг асосий мақсадлари

- 1** Ходимларни ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданияти даражасини ошириш орқали уларнинг коррупцияга нисбатан муросасиз муносабатини шакллантириш;
- 2** Коррупцияга оид ҳуқуқбузарликларга йўл қўймаслик;
- 3** Манфаатлар тўқнашувини олдини олиш;
- 4** Ходимларнинг одоб-ахлоқ қоидаларига, юксак хулқ-атвор меъёрларига содиқлигига эришиш;
- 5** Марказий банк тизимида коррупциявий ҳуқуқбузарликни барвақт аниқлаш, олдини олиш ҳамда келтириб чиқарувчи сабаб ва шарт-шароитларни бартараф этиш, шунингдек жавобгарликнинг муқаррарлиги таъминлаш.

Ҳар бир ходим мазкур Сиёсат билан танишишга ва унинг қоидаларига риоя қилишга мажбур.

Коррупцияга қарши курашишнинг муҳим тамойиллари

1. қонунийлик
2. коррупцияга нисбатан мурасасизлик
3. очиқлик ва шаффофлик
4. коррупция билан боғлиқ ҳуқуқбузарликлар учун жавобгарликнинг муқаррарлиги
5. фуқаролар ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларининг устуворлиги
6. коррупцияга қарши курашиш тизимини доимий равишда такомиллаштириш
7. тизимлилик
8. раҳбар ходимларнинг шахсий намунаси
9. давлат органлари ва фуқаролик жамияти вакиллари билан ўзаро ҳамкорлик
10. коррупцияни олдини олишга доир чора-тадбирлар устуворлиги
11. хабардорлик
12. мутаносиблик

Коррупцияга қарши курашишнинг асосий йўналишлари:

Коррупцияга нисбатан мурасасизлик тамойилига амал қилган ҳолда барча ходимларга қуйидаги ҳаракатлар қатъиян ман этилади:

- мансаб ва хизмат мавқеидан ноқонуний фойдаланиш, шунингдек ваколатларини суистеъмол қилиш орқали ҳар қандай шахслардан моддий ёки номоддий наф талаб қилиш, сўраб олиш ёки сўраш, олишга розилик бериш ёки олиш;
- мансаб ва хизмат мавқеидан Марказий банкнинг қонуний манфаатларига зид равишда, наф олиш мақсадида фойдаланиш;
- порахўрлик ёки тижорий пора олишда воситачилик қилиш, жумладан, пора олувчига ноқонуний фойдани топшириш ёки пора олувчи ёки берувчига улар ўртасида ноқонуний фойдани олиш ва бериш бўйича келишувга эришишда ёрдам бериш;
- расмиятчиликларни соддалаштириш учун қонунга ҳилоф равишда тўловлар ундириш, олиш ёки амалга ошириш;
- коррупция аломатлари мавжуд бўлган, жумладан манфаатлар тўқнашуви ҳолатлари юзага келишига хизмат қилувчи бошқа ҳаракатларни (ҳаракатсизликни) амалга ошириш;
- ҳар қандай тарздаги қимор ва таваккалчиликка асосланган бошқа уйинларида иштирок этиши ва бундай фаолият билан шуғулланиш (шу каби объектларга кириш, шу жумладан, қимор билан боғлиқ операцияларни амалга ошириш).

Ҳар бир ходим коррупцияга қарши курашиш соҳасидаги қонунчилик, мазкур Сиёсат ҳамда ички тартиб-қоидаларга риоя этмаганлиги учун шахсан жавобгар бўлади.

Раҳбар ўзига бўйсунувчи ходимларининг хизматдаги хулқ-атвори принциплари ва қоидаларини бузаётган хатти-ҳаракатларига (ҳаракатсизлигига) йўл қўйилмаслик чораларини кўрмаганлиги учун жавоб беради.

Манфаатлар тўқнашувини аниқлаш ва бошқариш тўғрисида Низом

манфаатлар тўқнашуви - ходимнинг шахсий (бевосита ёки билвосита) манфаатдорлиги унинг хизмат мажбуриятларини холис бажаришига салбий таъсир кўрсатаётган ёхуд таъсир кўрсатиши мумкин бўлган ҳамда ходимнинг шахсий манфаатдорлиги билан Марказий банк тизимининг манфаатлари ўртасида қарама-қаршилик юзага келаётган ёки юзага келиши мумкин бўлган вазият;

Асосий тушунчалар

потенциал манфаатлар тўқнашуви - ходимнинг, унинг яқин қариндошларининг ёки Марказий банк тизими билан боғлиқ бўлган шахснинг шахсий манфаатлари (шу жумладан шахсий, ижтимоий, мулкӣ, молиявий ва бошқа манфаатлари) муайян вазиятлар юзага келганда, улар Марказий банк тизимининг манфаатларига қарама-қарши бўлиши ва ходимлар томонидан хизмат мажбуриятларини бажаришига салбий таъсир қилиши мумкин бўлган вазият;

реал манфаатлар тўқнашуви - ходимнинг, унинг яқин қариндошларининг ёки Марказий банк тизими билан боғлиқ бўлган шахснинг шахсий манфаатлари (шу жумладан шахсий, ижтимоий, мулкӣ, молиявий, сиёсий ва бошқа манфаатлари) Марказий банк тизими манфаатларига бевосита ёки билвосита қарама-қарши бўлган вазият;

Марказий банк тизимида манфаатлар тўқнашувини аниқлаш ва бошқаришда ходимлар мажбуриятлари

фуқаролар, давлат, Марказий
банк тизими ва жамият
манфаатларини кўзлаши

профессионал фаолиятида
очиқликни таъминлаши

яқин қариндошлари ва
алоқадор шахслар
тўғрисидаги
маълумотларнинг тўлиқ
рўйхатини виждонан ошкор
этиши

ўз манфаатларининг
тўқнашуви ҳақидаги
маълумотларни ўз
вақтида ва тўлиқ
ошкор қилиши

манфаатлар тўқнашуви
ҳолатлари ҳақида ҳар
қандай маълумотга эга
бўлган тақдирда
белгиланган тартибда
хабар бериши

Ходимлар қуйидаги тақиқлардан сақланиши лозим

непотизм, шафелик,
фаворитизм, маҳаллийчилик
ва кронизмга йўл қўйиш;

яқин қариндош ёки алоқадор
шахсларнинг бир-бирига
бўйсунувда ёки назорат остида
фаолият юритиш;

бевосита назорат қилинувчи
субъектлардан ҳар қандай
совға ёки меҳмондўстлик
белгиларини қабул қилиш;

харидлар билан боғлиқ ҳамкорлик
алоқаларини

меҳнат фаолияти давомида ўзига
маълум бўлган фойдаланиш
доираси чекланган
маълумотлардан шахсий
мақсадларда фойдаланиш;

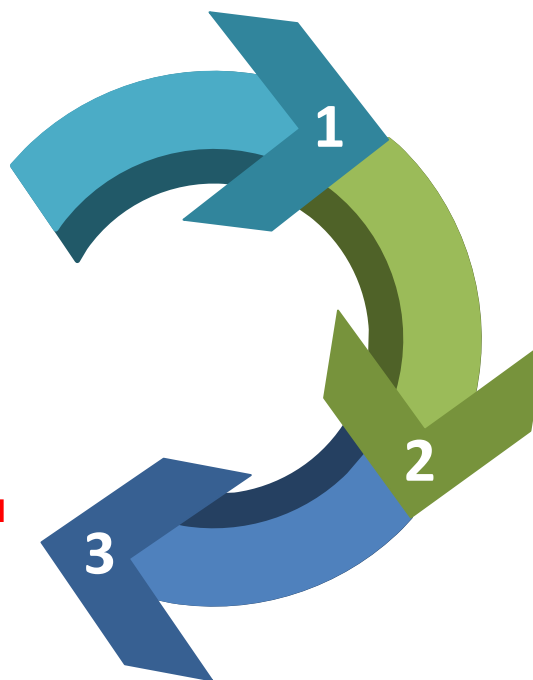
Манфаатлар тўқнашуви ҳақидаги маълумотлар қуйидагича декларация қилинади:

Дастлабки декларация

бўш иш ўринларига номзодларни
лавозимга тайинлаш ҳамда
лавозим ўзгартирилиши (ротация)
вақтида;

Навбатдан ташқари декларация

аввал ошкор этилмаган
манфаатлар тўқнашуви юзага
келаётган ёки юзага келиш
мумкин бўлган вақтда

Йиллик декларация

барча ходимлар
томонидан ҳар йили бир
марта;

Ходимлар қуйидаги ҳолларда ўзининг раҳбарига ва комплаенс-назоратга масъул таркибий бўлинмага **хабар беришлари шарт**

- ❖ Бевосита бўйсунувидаги ходим яқин қариндоши ёки алоқадор шахс бўлса;
- ❖ Ходимнинг яқка ўзи ёки у қатнашган коллегиял орган томонидан қарор қабул қилишда манфаатдор томонда (жисмоний, юридик шахс) ходимга яқин қариндош ёки алоқадор шахс мавжуд бўлганда.

Марказий банк тизимида **назорат функцияларни** (хизмат текшируви, инспекция, ўрганишлар, мониторинг ва масофавий назорат) амалга ошириш учун ишчи гуруҳлар ёки масъулларни белгилашда **раҳбар ходимлар манфаатлар тўқнашувини аниқлаши ва олдини олиш чораларини кўриши керак.**

Манфаатлар тўқнашувини ҳал этиш чоралари

- ❖ ходимнинг лавозим вазифаларини ёки лавозим мажбуриятлари доирасини қайта кўриб чиқиш ва/ёки унга ўзгартириш киритиш;
- ❖ ходимни бошқа раҳбар бўйсунувига ўтказиш;
- ❖ манфаатлар тўқнашуви предмети бўлган масалаларни муҳокама қилишда, қарор қабул қилишда иштирок этишдан ходимнинг ўз ихтиёрига кўра четлашишга рухсат бериш ёки уни мажбуран (доимий ёки вақтинча) четлаштириш;
- ❖ манфаатлар тўқнашуви предмети бўлган маълумотлар ва ҳужжатлардан ходимнинг фойдаланишини чеклаш;
- ❖ ходимнинг Марказий банк тизими манфаатларига тўқнаш келадиган шахсий манфаатдорлигидан ихтиёрий воз кечиши;
- ❖ Одоб-ахлоқ комиссиясига ходим билан тузилган меҳнат шартномасини бекор қилиш бўйича таклиф киритиш.
- ❖ манфаатлар тўқнашуви предметидан келиб чиқиб, уни ҳал этишнинг бошқа чоралари ҳам қўлланилиши мумкин.

Марказий банк тизимида коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар тўғрисида хабар берган ходимларни рағбатлантириш ҳамда уларнинг таъқиб қилинмаслиги кафолатлари тўғрисида тартиб

Коррупцияга оид ҳуқуқбузарликларни содир этишга ундаш ҳолатлари тўғрисида хабар бериш

Ходимлар томонидан коррупцияга оид ҳуқуқбузарликларни содир этишга ундаш мақсадида мурожаат қилинганлиги ҳақида тўғридан-тўғри комплаенс-назорат фаолиятини амалга оширувчи таркибий бўлинма орқали Марказий банк раиси номига ҳамда ваколатли ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга ёзма равишда хабар берилади.

Ходимларни коррупцияга оид ҳуқуқбузарликларни содир этишга ундаш бўйича барча мавжуд материаллар ўрнатилган тартибда расмийлаштирилади.

Ходимнинг огоҳлантиришига қарамасдан, пул ёки бошқа моддий бойликлар қонунга хилоф равишда унинг хизмат хонасида ёки бошқа жойда қолдириб кетилса, масъул шахслар (қўриқлаш ёки навбатчилик қисми ходимлари) ва бошқа шахслар иштирокида далолатнома тузилади. Ушбу далолатнома дарҳол раҳбариятга ҳамда ваколатли ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга тақдим этилади.

Коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар тўғрисида хабар берган ходимларни рағбатлантириш ҳамда уларнинг таъқиб қилинмаслиги кафолатлари:

Ходимлар коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар ҳақида мурожаат этиб, ҳуқуқбузарликлар (жиноят)нинг олдини олиш, тўхтатиш ва уни тўлиқ фош этишда фаол иштирок этганлиги учун, комплаенс-назорат фаолиятини амалга оширувчи таркибий бўлинма томонидан **Марказий банк раиси номига киритилган билдиришнома асосида рағбатлантирилади.**

Ходимларни рағбатлантириш Марказий банк раиси ваколати доирасида **бир марталик пул мукофоти, ташаккурнома ёки эсдалик совға** шаклида белгиланади.

Рағбатлантириш масаласи коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар бўйича жиноят ишлари юзасидан **суднинг айблов ҳукми ёки маъмурий ишлар бўйича суднинг қарори қонуний кучга киргандан сўнг** кўриб чиқилади.

Мурожаатчининг таъқиб қилинмаслиги – коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар ҳақида виждонан хабар берган ходимларга нисбатан ишдан бўшатиш, лавозимини пасайтириш, зулм ўтказиш, таъқиб қилиш сингари ўч олиш ҳаракатларига йўл қўйилмаслиги кафолатланади.

**Марказий банк тизимида коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар
тўғрисида хабар беришга мўлжалланган қуйидаги алоқа
каналлари орқали хабар беришингизи мумкин**

Т/р	Алоқа канали тури	Алоқа канали манзили (ҳаволаси)
1	Электрон почта ижтимоий тармоғидаги алоқа канали	Cbu.anticor@cbu.uz
2	Телеграмм мессенжеридagi алоқа канали	Cbanticor_bot
3	Ишонч телефони	(99871) 200-00-44 ишонч телефони
		(99871) 212-73-83 ички рақам
4	Расмий веб-сайтидаги алоқа канали	cbu.uz/oz/anti-corruption/send/

**Ўзбекистон Республикаси Марказий банки тизимида
алоқа каналлари орқали коррупциявий
хатти-ҳаракатлар ҳамда манфаатлар тўқнашуви
тўғрисида келиб тушган хабарларни қабул қилиш ва
кўриб чиқиш Регламенти**

Асосий тушунчалар

Алоқа канали

- Марказий банкнинг расмий веб-сайти, электрон почтаси, тизимидаги ишонч телефон рақамлари, ҳамда бошқа каналлар орқали келиб тушадиган таалуқли хабарларни қабул қилиш воситаси.

Таалуқли хабар

- Марказий банк тизимидаги коррупциявий ҳаракатлар ва манфаатлар тўқнашуви ҳақидаги ахборотдан иборат бўлган хабар;

Мурожаатчи

- Алоқа канали орқали коррупциявий хатти-ҳаракатлар тўғрисида ахборот бериш учун мурожаат қилган ҳар қандай жисмоний ва юридик шахс вакили ҳамда ходим;

Алоқа каналлари орқали келиб тушаётган таалуқли хабарларни қабул қилиш

Марказий банкнинг алоқа каналидан келиб тушган таалуқли хабарларни кўриб чиқишга Ички назорат тузилмаси масъул ҳисобланади.

Таалуқли хабар ҳудудий бош бошқармаларга ва тасарруфдаги ташкилотларга келиб тушганда, уни қабул қилган масъул ходим зудлик билан раҳбарни ва Ички назорат тузилмасини хабардор қилади.

Ўз навбатида Ички назорат тузилмаси шу куннинг ўзида таалуқли хабар юзасидан Марказий банкнинг марказий аппаратидаги Ички назорат тузилмасини хабардор қилади.

Хабарда коррупциявий ҳаракатлар ва манфаатлар тўқнашуви ҳақида маълумот ҳамда хизмат текширувини ўтказиш учун асослар етарли бўлганда, Ички назорат тузилмаси томонидан белгиланган тартибда хизмат текшируви ўтказилади.

Ҳудудий бош бошқармалар ва тасарруфдаги ташкилотларда ҳам алоқа каналлари орқали келиб тушган хабарларни қабул қилиш Реестри юритилади.

**Ўзбекистон Республикаси Марказий банки
тизимда ходимларининг коррупциявий хатти-
ҳаракатлари ва одоб-ахлоқ қоидаларини бузиш
ҳолатлари устидан хизмат текширувлари ўтказиш
бўйича Регламент**

Мазкур Регламент қуйидаги мақсадларда ишлаб чиқилган:

Марказий банк тизимида хизмат текшируви ўтказишга ягона ёндашувни белгилаш;

хизмат текшируви ўтказиш жараёни ва натижаларини ҳужжатлаштириш талабларини белгилаш;

қоидабузарликларни содир этиш сабаби, имкон берувчи шарт-шароитларни аниқлаш ва бартараф этиш;

ички норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ва назорат таомилларидаги камчиликларни аниқлаш ва такомиллаштириш юзасидан тавсияларни бериш;

қонунчилик талабларини бузилиши бўйича жавобгарликка тортилиш хавфини камайтириш.

Хизмат текширувни тайинлаш

Хизмат текшируви ходимлар томонидан коррупцияга қарши курашишга оид қонунчилик ва Марказий банкнинг ички ҳужжатлари ҳамда одоб-ахлоқ ва ички меҳнат тартиби қоидаларининг бузилганлиги тўғрисидаги асосли маълумотлар мавжуд бўлганда унинг муҳимлигидан келиб чиққан ҳолда иш берувчи ёки ваколатли шахс томонидан тайинланади.

Хизмат текшируви ташаббускорлари:

Ўзбекистон Республикаси Марказий банк Раиси ва унинг ўринбосарлари;

Ўзбекистон Республикаси Марказий банкнинг мустақил таркибий бўлинма раҳбарлари, ҳудудий бош бошқарма бошлиқлари, тасарруфдаги ташкилотлар раҳбарлари;

Одоб-ахлоқ комиссияси;

Ички назорат тузилмаси.

Хизмат текширувини тайинлашга оид маълумотлар қуйидаги
манбалардан олиниши мумкин:

оммавий ахборот воситалари хабарлари;

ходимнинг бевосита раҳбарининг билдиргиси;

жисмоний ва юридик шахсларнинг муурожаатлари;

ходимларнинг ёзма ёки оғзаки шаклда берган маълумоти (муурожаати);

ички назорат тузилмаси томонидан ўтказилган мониторинг ва назорат натижалари;

Коррупцияга қарши курашиш агентлигининг ҳамда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг сўровлари ва тақдимномалари;

ходим томонидан интизомий қилмиш содир этилган деб тахмин қилиш учун асос бўладиган бошқа маълумотлар.

Марказий банк тизимида хизмат текширувлари меҳнат тўғрисидаги қонунчиликда белгиланган тартибда иш берувчи ёки ваколатли шахс томонидан қабул қилинган хизмат текширувини ўтказиш тўғрисидаги буйруқ (фармойиш)га мувофиқ тузиладиган қуйидаги комиссиялар томонидан ўтказилади:

Марказий банкнинг марказий аппарати Хизмат текшируви комиссияси:

Марказий банк марказий аппарати ва ҳудудий бош бошқармалар ходимлари, шунингдек тасарруфдаги корхоналарнинг Республика **лавозимлар номенклатурасига кирувчи** ходимлари томонидан коррупцияга қарши курашишга оид қонунчилик ва Марказий банкнинг ички ҳужжатлари бузилиши ҳолатлари юзасидан;

Ҳудудий бош бошқармалари Хизмат текшируви комиссияси – ҳудудий бош бошқармаларнинг Республика лавозимлар номенклатурасига кирмайдиган ходимлари томонидан ички меҳнат тартиби қоидаларининг бузилиши ҳолатлари юзасидан.

Алоҳида ҳолларда ҳудудий бош бошқармаларнинг Республика лавозимлар номенклатурасига кирмайдиган ходимлари томонидан ички меҳнат тартиби қоидаларининг бузилиши ҳолатлари юзасидан хизмат текширувлари Марказий банкнинг марказий аппарати Хизмат текшируви Комиссияси томонидан ўтказилиши мумкин.

Марказий банкнинг Одоб-ахлоқ комиссияси – Марказий банк марказий аппарати ходимлари, шунингдек ҳудудий бош бошқармалар ва тасарруфдаги корхоналарнинг Республика лавозимлар номенклатурасига кирувчи ходимлари томонидан одоб-ахлоқ қоидаларининг бузилиши ҳолатлари юзасидан;

Ҳудудий бош бошқармаларнинг Одоб-ахлоқ комиссияси – ҳудудий бош бошқармаларнинг Республика лавозимлар номенклатурасига кирмайдиган ходимлари томонидан одоб-ахлоқ қоидаларининг бузилиши ҳолатлари юзасидан.

Комиссия камида уч нафар аъзодан шу жумладан, бир нафари касаба уюшмаси вакилидан иборат бўлиши керак. Комиссия таркибига қуйидаги шахсларнинг киритилишига йўл қўйилмайди:

хизмат текшируви ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилган мансабдор шахс;

ҳаракатлари текширилиши зарур бўлган ходимлар бўйсунувидаги ходимлар;

ўзига нисбатан хизмат текшируви ўтказилаётган ходим билан қариндошлик алоқаларида бўлган шахслар;

хизмат текшируви натижаларидан бевосита ёки билвосита манфаатдор бўлиши мумкин бўлган шахслар, шу жумладан ходим томонидан интизомий қилмиш содир этилишига ёки интизомий қилмишнинг келиб чиқишига дахлдор эканлиги тўғрисида асосланган гумонлар мавжуд бўлган шахслар;

муружаати хизмат текшируви ўтказилиши учун асос бўлиб хизмат қилган шахслар;

ўзига нисбатан хизмат текшируви ўтказилаётган ходимлар.

Ўзига нисбатан хизмат текшируви ўтказилаётган ходим юқорида санаб ўтилган асослардан бири мавжуд бўлган тақдирда комиссия аъзосини рад этиш тўғрисида ёзма шаклда арз қилишга ҳақли.

Хизмат текширувини ўтказиш муддати

Хизмат текширувини ўтказиш муддати **ўн беш иш кунидан** ошмаслиги керак.

Хизмат текширувини ушбу банднинг биринчи хатбошида белгиланган муддатда, объектив сабабларга кўра тугаллаш мумкин бўлмаган алоҳида ҳолларда, иш берувчи ёки ваколатли шахс комиссиянинг асослантирилган важлари асосида хизмат текширувини ўтказиш муддатини яна **ўн беш иш кунигача** узайтиришга ҳақлидир.

Хизмат текшируви натижалари бўйича Марказий банк раҳбарияти қуйидаги қарорларни қабул қилиши мумкин:

ҳуқуқбузарлик (қоидабузарлик) ҳолати тасдиқланмаганлиги сабабли чора кўрмаслик;

сабабларини кўрсатган ҳолда хизмат текшируви материалларини қўшимча ишлаш учун қайтариш;

меҳнат муносабатларини тартибга солувчи қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда айбдор ходимни жавобгарликка тортиш;

келгусида шу каби қоидабузарликлар содир бўлишининг олдини олиш бўйича тегишли чора-тадбирларни ишлаб чиқиш;

ходимнинг хатти-ҳаракатларида амалдаги қонунчилик ҳужжатларида белгиланган ҳуқуқбузарлик ёки жиноят аломатлари тасдиқланган ҳолларда, тегишли материалларни ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларига тақдим этиш.

**Ўзбекистон Республикаси Марказий банкида
коррупциявий хавф-хатарларни баҳолаш
Услугиёти**

Марказий банкда коррупциявий хавф-хатарларни баҳолаш йилда камида бир марта ёки қуйидаги ҳолатлар юзага келганда амалга оширилади:

Коррупциявий хавф-хатарларни бирламчи баҳолаш зарурияти;

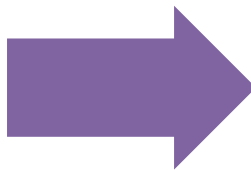
Ўзбекистон Республикаси қонунчилик талабларининг ўзгариши;

Функция ёки тартиб-таомилнинг амалга оширилишига сезиларли равишда таъсир кўрсатувчи ички ҳужжатлари ўзгариши;

Марказий банк тузилмасининг, функцияларини амалга оширишида ўзига хос жиҳатларининг ўзгариши, янги функцияларнинг юкланиши.

Коррупциявий хавф-хатарларни аниқлаш ва баҳолаш тартиби

Марказий банкда хавф-хатарларни аниқлаш ва баҳолаш жараёни тегишли буйруқ (фармойиш) асосида амалга оширилади.

Марказий банк фаолиятидаги коррупциявий хавф-хатарлар ички ва ташқи ахборот манбалари асосида аниқланади.

Ички ахборот манбалари қуйидагилардан иборат:

Марказий банк фаолиятида
вазифа ва функцияларнинг
ҳуқуқий асоси, таркибий
бўлинмалар низомлари,
ходимларнинг лавозим
йўриқномалари;

назорат материаллари, шу
жумладан хизмат текшируви
материаллари;

одоб-ахлоқ комиссияси
мажлисларининг йиғилиш
баённомалари;

коррупцияга қарши курашиш
ишларининг мониторинг
натижалари;

Ички нazorат тузилмаси ёки
Ишчи гуруҳ томонидан
ўтказилган сўровномалар
натижалари ва бошқалар.

Ташқи ахборот манбалари қуйидагилардан иборат:

ҳуқуқбузарликлар
тўғрисидаги мурожаатлар
(хабарлар) ва статистик
маълумотлар;

Марказий банк фаолияти
(вазифа ва функциялари)
юзасидан ўтказилган
сўровномалар, шу
жумладан социологик
тадқиқотлар натижалари;

ҳуқуқни муҳофаза қилувчи
органлар томонидан тақдим
этилган материаллар ва
бошқалар.

Коррупциявий хавф-хатарларнинг даражаси қуйидаги ўлчовларда баҳоланади:

Эҳтимолликни баҳолаш (юз бериш эҳтимоли)	Оқибатлар даражаси		
	<i>Паст</i>	<i>Ўртача</i>	<i>Юқори</i>
Юқори эҳтимоллик	Ўрта	Юқори	Юқори
Ўртача эҳтимоллик	Паст	Ўрта	Юқори
Паст эҳтимоллик	Паст	Паст	Ўрта

Коррупциявий хавф-хатарларни минималлаштириш чоралари қуйидаги шаклларда амалга оширилиши мумкин:

1

- норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ҳамда ички идоравий ҳужжатлар лойиҳаларини ишлаб чиқиш;

2

- инсон омилини қисқартириш ва жараёнларни (вазифа ва функцияларини) рақамлаштириш, шаффофликни таъминлаш, жамоатчилик назоратини йўлга қўйиш;

3

- ходимлар ва учинчи шахслар ўртасида тўғридан-тўғри алоқани максимал даражада чеклаш;

4

- расмий веб-сайт ва бошқа оммавий ахборот воситаларида амалга ошириладиган давлат харидлари тўғрисидаги маълумотларни жойлаштириш ва тарқатиш;

5

• хизматларини кўрсатиш жараёнини соддалаштириш, асоссиз чекловларни, ортиқча маъмурий тартиб-таомилларни бекор қилиш, бюрократик тартибга солиш механизмларини йўқ қилиш, тақдим этилган ҳужжатлар сони ва қарор қабул қилиш муддатларини қисқартириш;

6

• коррупцияга қарши курашишга қаратилган тушунтириш ишларини амалга ошириш, профилактик суҳбатлар ўтказиш, ишонч телефонлари ва алоқа каналларида тарғибот ишларини амалга ошириш;

7

• ходимларнинг коррупцияга қарши курашиш ва манфаатлар тўқнашувини бошқариш бўйича ички ҳужжатларга риоя қилишларини назорат қилиш.

8

• коррупциявий хавф-хатарларни бартараф этишда қонунчилик ҳужжатларига зид бўлмаган бошқа чора-тадбирларни ҳам амалга ошириши мумкин.

Хавф-хатарларни аниқлаш ҳамда баҳолаш натижалари асосида умумлаштирилган коррупциявий хавф-хатарлар харитаси ишлаб чиқилади.

№	Таркибий бўлинма юклатилган функция ёки жараёнлар	Мулоқотга кирувчи шахслар	Мулоқотга кирувчи шахсларнинг талаблари ва улар томонидан кутилаётган натижа	Мазкур функция (жараён)ни тартибга солувчи норматив хужжат	Мавжуд коррупцион риск ёки манфаатлар тўқнашуви (идентификация)	Риск даражаси: Юзага келиш эҳтимоли ва оқибатига кўра (юқори, ўрта ёки паст)	Рискни бартараф этиш ёки минималлаштириш бўйича назорат тадбирлари (амалдаги)	Рискни бартараф этиш ёки минималлаштириш бўйича таклиф
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Банкларни лицензиялаш ва рўйхатга олиш жараёни	Банк фаолиятини амалга ошириш рухсатини берувчи лицензия олиш истагини билдирган шахслар	Бюрократик тусикларсиз банк фаолиятини амалга ошириш рухсатини берувчи лицензия олиш	Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида 2020 йил 30 июнда 3252-сон билан рўйхатга олинган “Банк фаолиятига рухсат бериш тартиби ва шартлари тўғрисида”ги Низом	<p>Ҳар қандай моддий ёки номоддий манфаатдорлик эвазига белгиланган талабларни яъни хужжатларни талаб қилмаслик;</p> <p>Лицензиялаш жараёнида манфаатлар тўқнашуви юзага келиши;</p>	Ўрта	<p>Лицензиялаш ҳамда рухсат бериш тўғрисидаги масалалар коллегиял тартибда кўриб чиқилади.</p> <p>Биринчи босқичда, масала Банк назорати қўмитасида кўриб чиқилади.</p> <p>Кейинги босқичда, масала кўриб чиқиш ва қарор қабул қилиш учун Марказий банк бошқаруви кун тартибига киритилади.</p> <p>Департаментга юклатилган вазифаларни ходимлар томонидан амалга оширишда вазифалар тақсимотини ўзгартириб туриш жорий қилинган (ротация)</p>	Илғор хорижий давлатларнинг тажрибасини ўрганган ҳолда Жаҳон банкининг техник кўмаги ёрдамида лицензиялаш тартиб-таомилларини босқичма-босқич акс эттирувчи Марказий банкнинг ички регламентини ишлаб чиқиш ва шу орқали ушбу жараённинг шаффофлигини ошириш

Ўзбекистон Республикаси Марказий банкида юзага келиши эҳтимоли мавжуд бўлган коррупциявий хавф-хатарларини бартараф этиш ҳамда минималлаштириш юзасидан чора-тадбирлар дастури

т/р	Вазифа ва функциялар (жараён)	Юзага келиши эҳтимоли мавжуд бўлган коррупцион риск ёки манфаатлар тўқнашуви (идентификация)	Коррупция хавф-хатарларни бартараф этиш (минималлаштириш) механизми	Ижро мuddати	Масъул ижрочилар
1	2	3	4	5	6
1	Банкларни лицензиялаш ва рўйхатга олиш жараёни	Қонунчиликда белгиланган хужжатларни талаб қилмаслик ёки ортиқча хужжатларни талаб қилиш; Давлат божи, йиғимларни ундирмаслик; Лицензиялаш жараёнида манфаатлар тўқнашуви ҳолатлари юзага келиши;	Ортиқча маъмурий тартиб ва тўсиқларни бартараф этиш мақсадида илғор хорижий давлатларнинг тажрибасини ўрганиб Жаҳон банкининг техник кўмаги ёрдамида лицензиялаш тартиб-таомилларини босқичма-босқич акс эттирувчи ички регламент ишлаб чиқиш ва шу орқали ушбу жараённинг шаффофлигини ошириш	2021 йил 4-чорак	Маъсул ходим Назорат:
2	Нобанк кредит ташкилотларини лицензиялаш жараёни	Қонунчиликда белгиланган хужжатларни талаб қилмаслик ёки ортиқча хужжатларни талаб қилиш; Лицензиялаш жараёнида манфаатлар тўқнашуви ҳолатлари юзага келиши;	Ломбард фаолиятини амалга ошириш учун лицензия ўрнига ушбу фаолиятни хабарнома юбориш орқали амалга ошириш тартибини жорий қилиш; “Нобанк кредит ташкилотлари ва микроолиявий хизматлар тўғрисида” Қонун ишлаб чиқиш ва қабул қилиш.	2021 йил 4-чорак	Маъсул ходим Назорат:

Коррупциявий хатти-ҳаракатлар учун жавобгарлик

Жиноят кодекс:

*Пора олиш (210-м),
Пора бериш (211-м)
Пора олиш-беришда воситачилик
қилиш (212-м).
(ўн беш йилгача озодликдан маҳрум
қилиш)*

*213-модда: Давлат органининг,
давлат иштирокидаги ташкилотнинг
ёки фуқаролар ўзини ўзи бошқариш
органининг хизматчисини пора
эвазига оғдириб олиш.*

*214-модда: Давлат органи, давлат
иштирокидаги ташкилот ёки
фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш
органи хизматчисининг қонунга
хилоф равишда моддий
қимматликлар олиши ёки мулкий
манфаатдор бўлиши.*

Маъмурий жавобгарлик туғрисидаги кодекс:

*193-1-модда: Давлат органининг,
давлат иштирокидаги
ташкилотнинг ёки фуқаролар
ўзини ўзи бошқариш органининг
хизматчисини пора эвазига
оғдириб олиш.
(БҲМнинг 30 баробаригача жарима)*

*193-2-модда: Давлат органи,
давлат иштирокидаги ташкилот
ёки фуқароларнинг ўзини ўзи
бошқариш органи
хизматчисининг қонунга хилоф
равишда моддий қимматликлар
олиши ёки мулкий манфаатдор
бўлиши.
(БҲМнинг 30 баробаригача жарима).*

Эътиборларингиз учун раҳмат !